

Förslag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om statliga myndigheters uppgifter inför och vid höjd beredskap

beslutade den [Fyll i datum].

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap föreskriver följande med stöd av 27 § 5 förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap, och beslutar följande allmänna råd.

Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter. De är inte tvingande. Deras funktion är att förtydliga innebörden i lag, förordning och föreskrifter och att ge generella rekommendationer om deras tillämpning.

Tillämpningsområde

1 § Bestämmelserna i denna föreskrift syftar till att förtydliga beredskapsmyndigheternas särskilda uppgifter inför och vid höjd beredskap samt skapa en enhetlig grund i den planering som behöver genomföras inför höjd beredskap.

Kustbevakningen omfattas inte av föreskrifterna.

I författningen finns också allmänna råd som knyter an direkt till förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap och gäller alla statliga myndigheter enligt förordningen.

2 § I den planering inför höjd beredskap som beredskapsmyndigheterna ska genomföra bör samordning ske med motsvarande planering inför frestida krissituationer.

Uttryck i föreskriften

3 § Uttryck enligt 6 § förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap används med samma innebörd i denna författning.

I denna föreskrift används dels begrepp för planering som avser att skapa förmåga och dels begrepp för att använda befintlig förmåga. I föreskriften avses med

Planering för att skapa förmåga

<i>Förmågeplanering</i>	planering som behöver ske för att skapa förmåga på medellång sikt (1–10 år).
<i>Långsiktig förmågeutveckling</i>	analyser och studier om framtida samhällsutveckling, hot- och riskutveckling samt möjliga vägval och behov av förmåga på längre sikt.

Planering för att använda förmåga

<i>Förberedande planering</i>	generisk eller scenariospecifik planering för att kunna hantera möjliga händelser som kan få betydande konsekvenser i samhället.
<i>Responsplanering</i>	planering för hantering av faktiskt inträffade eller omedelbart förestående händelser, samt planering för väsentligt ändrade förutsättningar.

Allmänna råd

Uttrycket sin verksamhet och relationen till samhällsviktig verksamhet

Där uttrycket "sin verksamhet" och motsvarande används bör myndigheterna utifrån sitt uppdrag uppfatta det som den verksamhet som myndigheterna själva har direkt rättslig och faktisk kontroll över.

Myndigheternas planering inför och vid höjd beredskap bör ta sin utgångspunkt i vad som framgår i 7 § förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskapskap. Enligt 7§ ska varje myndighet bland annat identifiera samhällsviktig verksamhet inom myndighetens ansvarsområde samt bedriva ett systematiskt arbete för att kunna upprätthålla den egna samhällsviktiga verksamheten (kontinuitet) och verka för att andra aktörer inom ansvarsområdet också bedriver ett sådant arbete. En sådan identifikation och systematiskt arbete utgör en viktig grund för avvägning i planeringen inför höjd beredskap och därmed bestämmelserna enligt denna föreskrift med allmänna råd.

All samhällsviktig verksamhet kan inte (eller ska ens inte) upprätthållas över tid under höjd beredskap. Planeringen behöver därför innehålla prioritering av verksamheterna och vilka som kan avvecklas, skalas ner etc. och vilka som är nödvändiga för totalförsvaret.

Statliga myndigheters uppgifter inför och vid höjd beredskap

Allmänna råd

Att myndigheten enligt 10 § förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap ska beakta totalförsvarets krav bör exempelvis innebära att myndigheten

- utifrån gällande krav i författningar bedömer hur de påverkar myndigheten och hur de kan uppfyllas,
 - beaktar anvisningar och andra beslut från regeringen som rör totalförsvaret samt anpassar verksamheten utifrån dessa,
 - beaktar vägledning och andra ingångsvärden från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap,
 - analyserar hur egen regelgivning påverkar förmågan i totalförsvaret direkt eller indirekt, och
 - analyserar hur beslut som fattas av myndigheten påverkar förmågan i totalförsvaret direkt eller indirekt och när det är relevant informerar Regeringskansliet om identifierade målkonflikter.
-

Allmänna råd

Att myndigheten enligt 10 § förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap vid höjd beredskap ska fortsätta sin verksamhet så långt det är möjligt med hänsyn till tillgången på personal och förhållandena i övrigt bör exempelvis innebära att myndigheter som inte är beredskapsmyndigheter

- planerar för att samhällsviktig verksamhet som är nödvändig för totalförsvaret kan upprätthållas i tillräcklig omfattning under krig eller vilken verksamhet som helt eller delvis kan upphöra (Regeringskansliet bör informeras om myndighetens bedömning),
- överväger om myndigheten behöver en krigsorganisation,
- vidtar de åtgärder som behövs för att förbereda verksamheten och dess personal för att viss verksamhet kan behöva avvecklas, flyttas till annan myndighet eller att ny verksamhet kan tillkomma,
- planerar för sin personalförsörjning utifrån den påverkan totalförsvaretsplikten och den arbetsrättsliga lagstiftningen för höjd beredskap kan få på verksamheten.

För beredskapsmyndigheterna gäller istället 20 § 10 och 11 samt 21 § förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap med tillhörande komplettering enligt denna föreskrift.

Beredskapsmyndigheters förberedande planering

4 § Beredskapsmyndigheterna ska genomföra förberedande planering och upprätta planer (beredskapsplaner). I detta ingår att genomföra de åtgärder samt övriga förberedelser som krävs för att utföra sina uppgifter under höjd beredskap. Planerna ska hållas aktuella.

De sektorsansvariga myndigheterna ska därutöver göra en förberedande planering och upprätta planer som omfattar uppgifter som ingår i att vara sektorsansvarig, dock inte rörande den del andra aktörer inom sektorn har ett ansvar för att genomföra planering inom.

Länsstyrelser, respektive civilområdesansvariga länsstyrelser, ska även göra en förberedande planering och upprätta planer för uppgifter som geografiskt områdesansvarig för län respektive civilområde.

Allmänna råd

När beredskapsmyndigheterna enligt 20 § 10 förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap genomför omvärldsbevakning, för att omsätta i planering och förberedelser inför höjd beredskap, bör denna exempelvis omfatta

- anvisningar, beslut och uppdrag från regeringen,
 - vägledning och andra ingångsvärden från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap,
 - ingångsvärden från Försvarsmaktens,
 - ny kunskap från relevant forskning och studier, och
 - erfarenheter från övningar, kriser och konflikter.
-

Allmänna råd

Förberedande planering bör exempelvis omfatta att

- identifiera vilka andra planer som krävs enligt gällande författningar,
- beakta arbetet inom Nato med civila förmågekrav,
- att i förväg ha tagit fram underlag för att vid höjd beredskap kunna ändra krav i föreskrifter inom myndighetens ansvarsområde för att motsvara totalförsvarets krav,
- planera för att kunna påskynda nödvändiga åtgärder inför höjd beredskap enligt 20 § 12 förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap,
- planera för stöd till det militära försvaret,
- planera för prioritering av resurser,
- planera för att som allierad ha förmåga att ge och ta emot stöd samt ge och ta emot annat internationellt stöd, eller
- planera för att vidta eller medverka i olika åtgärder inom försörjningsberedskapen.

Ansvar för den förberedande planeringen bör framgå i arbetsordning eller motsvarande styrande dokument.

Erfarenheter från genomförd förberedande planering bör användas i förmågeplaneringen enligt denna föreskrift.

Ytterligare vägledning om förberedande planering lämnas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

5 § Beredskapsmyndigheterna ska samverka med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i sin förberedande planering inför höjd beredskap för att uppnå en mer samordnad planering inom det civila försvaret samt att samordning för det civila försvaret sker i förhållande till det militära försvaret.

Krigsorganisationen och dess uppgifter

6 § Beredskapsmyndigheterna ska ha en krigsorganisation vilken ska vara bemannad, utrustad, utbildad och övad.

Den närmare innebörden av detta framgår av 7–10 §§ i denna författning.

7 § Beredskapsmyndigheterna ska ha en aktuell planering och beslutade planer för den verksamhet som myndighetens krigsorganisation ska bedriva under höjd beredskap.

Det ska finnas en planering och planer för omställning till krigsorganisation som tar hänsyn till såväl beredskapshöjningar efter hand som omedelbart intagande av högsta beredskap.

8 § Planeringen med tillhörande planer enligt 7 § ska omfatta myndighetens uppgifter under höjd beredskap, inklusive sådan verksamhet som ska avvecklas, överföras eller som tillkommer (krigsuppgiftsförteckning). I detta ingår även att hålla Regeringskansliet informerad om myndighetens bedömning.

Därutöver ska följande delar ingå

1. hur myndighetens lokaler ska användas, vilka lokaler för ledning och samverkan som disponeras samt vilka reservalternativ som finns,
2. former för hur myndigheten ska organisera och leda verksamheten (krigsarbetsordning),
3. personalbehov i krigsorganisationen och hur behoven ska tillgodoses med egen eller tillförd personal, vilken personal som inte igår i krigsorganisationen, samt vilken personal som eventuellt ska överföras till annan organisation (krigsbemanningsplan),
4. användning av kommunikationstjänster inklusive signalskydd (sambandsplan),
5. former för hur samverkan med andra aktörer ska bedrivas inklusive en funktion motsvarande tjänsteman i beredskap för att säkerställa att andra myndigheter och aktörer kan komma i kontakt med myndigheten (samverkansplan),
6. former för hur arbetet med lägesbilder och rapportering ska utföras,
7. åtgärder vid eventuellt beslut om utrymning av ett område där myndigheten har verksamhet (utrymningsplan),

8. former för hur skydd/bevakning och skydd och förmåga mot CBRNE-hot ska tillgodoses (skyddsplan),
9. former för hur kommunikation med allmänheten ska bedrivas inklusive information till allmänheten om hur myndighetens tjänster kan påverkas (kommunikationsplan), och
10. vad som i övrigt behövs för att myndigheten ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap.

Allmänna råd

I utformningen av krigsorganisationen bör hänsyn tas till hur organisationen för ledning och hantering av fredstida krissituationer är utformad. Viktiga funktioner i respektive organisation bör vara så lika som möjligt för att bidra till en smidig omställning från hantering av en fredstida krissituation till krigsorganisation.

Planeringen, särskilt aspekter som rör samverkan, bör förhålla sig till Gemensamma grunder – Ramverk för samverkan och ledning.

Ytterligare vägledning om krigsorganisation lämnas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

9 § För att möjliggöra planering inför och verksamhet under höjd beredskap ska beredskapsmyndigheterna använda av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utpekade gemensamma tjänster med höga krav på robusthet och tillgänglighet för ledning och samverkan mellan aktörer. Dessa är:

- Rakel
- SGSI
- WIS

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap beslutar om vilka beredskapsmyndigheter som också ska ha tilläggstjänster till ovannämnda tjänster.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap beslutar om vilka beredskapsmyndigheter som också ska ha [alt. tilldelas] system för alternativt samband.

Krav på gemensamma signalskyddssystem framgår av den föreskrift från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som ansluter till 18 § förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap.

10 § Beredskapsmyndigheterna ska ha en flerårig plan som beskriver omfattningen av myndighetens planerade utbildnings-, och övningsverksamhet.

Den personal, med utpekade uppgifter i myndighetens krigsorganisation, vars uppgifter blir väsentligt förändrade ska genom utbildning och övning ges den kompetens som behövs för att utföra arbetsuppgifterna.

Erfarenheter från genomförd övning ska tas om hand i den förberedande planeringen och i förmågeplaneringen.

Beredskapsmyndigheters förmågeplanering och långsiktiga förmågeutveckling

11 § Beredskapsmyndigheterna ska genomföra och dokumentera en *förmågeplanering* för att skapa förutsättningar för att hantera sina uppgifter vid höjd beredskap. I detta ingår att genomföra de åtgärder samt övriga förberedelser som krävs för att utföra sina uppgifter under höjd beredskap.

Samverkan med andra beredskapsmyndigheter ska ske om det finns beroenden mellan verksamheterna.

Beredskapsmyndigheterna ska delta i den gemensamma process för förmågeplanering som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bedriver och som syftar till en övergripande planering av åtgärder.

12 § Utöver de uppgifter som följer av 11 § ska de sektorsansvariga myndigheterna och de civilområdesansvariga länsstyrelserna genomföra och dokumentera en förmågeplanering för beredskapssektorn respektive civilområdet.

Allmänna råd

Förmågeplaneringen bör, där det är relevant, samordnas och integreras med myndighetens processer för verksamhetsplanering och budgetarbete. Vidare bör arbetet inom Nato med civila förmågekrav beaktas.

Ansvar för förmågeplaneringen bör framgå i arbetsordning eller motsvarande styrande dokument.

Ytterligare vägledning om processen för förmågeplanering lämnas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

13 § Beredskapsmyndigheterna ska bedriva långsiktig förmågeutveckling och delta i den gemensamma analys- och studieprocess som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bedriver och håller samman för beredskapssystemet. Beredskapsmyndigheterna ska därmed delta i identifieringen och analys av framtida utmaningar, vägval och förmågebehov som underlag för utvecklingen av koncept, råd och rekommendationer om den civila förmågeutvecklingen.

Allmänna råd

Den långsiktiga förmågeutveckling bör, där det är relevant, samordnas och integreras med myndighetens ordinarie processer.

Ytterligare vägledning om deltagande i samt metoden och processen för långsiktig förmågeutveckling lämnas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Beredskapsmyndigheters verksamhet vid höjd beredskap

14 § Vid skärpt beredskap ska beredskapsmyndigheterna i första hand inrikta sin verksamhet på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret. Den fredsmässiga verksamheten ska om möjligt upprätthållas

Vid faktiskt inträffade eller omedelbart förestående händelser ska det genomföras en responsplanering för hanteringen av de väsentligt ändrade förutsättningarna.

Beredskapsmyndigheterna ska vara beredda att gå över till krigsorganisation.

Allmänna råd

Av betydelse för totalförsvaret är exempelvis

- Försvarsmaktens mobilisering,
- förmåga att ge och ta emot stöd från allierade, andra länder och organisationer,
- hur de viktigaste samhällsfunktionerna säkerställs, och
- skyddet av civilbefolkningen.

I förberedelserna för att kunna gå över till krigsorganisation bör ingå översyn av planer och andra förberedelser samt hur sådan verksamhet som inte längre ska bedrivas ska kunna avvecklas eller överföras till annan myndighet.

15 § Vid beredskapslarm ska beredskapsmyndigheterna omedelbart gå över till krigsorganisation.

16 § Krigsorganisationen ska efter beslut eller beredskapslarm vara fullt ut intagen senast efter sju dygn om inte andra krav finns.

17 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får, förutom för 14–16 §§, i enskilda fall och om det finns särskilda skäl medge undantag från tillämpningen av dessa föreskrifter.

Denna författning träder i kraft [Klicka och skriv tidsangivelse].

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

CHARLOTTE PETRI GORNITZKA

[Fyll i handläggarens namn]
Avdelningen för krisberedskap och civilt försvar

Beställningsadress:
Norstedts Juridik, 106 47 Stockholm
Telefon: 08-657 95 00
E-post: order@forlagssystem.se
Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer
Beställningsnummer: